

RI B'ARUK

Keb' oxib' tzij puwi' ri uwuj ri B'aruk

Ri uwuj ri B'aruk, jun wuj rech ri Biblia Griega, man rech ta ri Biblia Hebrea, xa jek'uri' kab'ix chrech deuterocanonico.

Ri rajtz'ib' ri Jeremias ub'i B'aruk, rumal k'uwa' xokisax chrech we wuj ri' ri ub'i ri are'. (Jr 36,4.32; 45). Ri wuj xtz'ib'axik pa taq ri junab' aretaq chi' nim ub'antajik ri griego aretaq chi' ek'o sib'alaj e'ajjudio pa ronojel ri rajawib'al ri Roma. Ri wuj are kraj che junam kekanaj ri e'ajjudio che e'ajerusalem e ri e'ajudio che kijub'um kib' pa ri rajawib'al ri Roma. Rajawaxik che are ri Jerusalem uk'u'x ri tinimit kakanajik. Ri wuj are kuk'utu ri ch'awem ruk' ri Dyos, ri nim ub'antajik ri Pixab', ri utojik uk'axel jun jas uwach e ri ichik' puwi' ri rajawib'al ri Israel.

Oxib' utz'aqatil ri wuj k'olik: 1. Ri soloj ib' chrech ri makaj: 1,15-3,8; 2. Ri uno'jib'al ri Isra'el: 3,9-4,4; 3. Ri roq'ej e ri reye'b'al ri Jerusalem.

RI B'ARUK

Ri B'aruk e ri moloj ib' kech ri e'ajjudi'o che ek'o pa ri B'ab'iloni'a

¹Are wa' ri tzij tz'ib'atalik pa ri wuj che xutz'ib'aj ri B'aruk pa ri B'ab'iloni'a, ri uk'ojol ri Neri'as, che uk'ojol ri Ma'asi'as, ri uk'ojol ri Sedesi'as, ri uk'ojol ri Asadi'as, ri uk'ojol ri Jilki'as, ²xutz'ib'aj pa ri uro' junab', pa ri uwuq q'ij rech ri ik', pa taq ri q'ij che ri e'ajkalde'a xe'ok pa ri Jerusalem e xkiporoj ub'ik.

³Ri B'aruk xusik'ij uwach we tzij cho ri wuj ri' chuwach ri Jekoni'as, uk'ojol ri Yoyakim, rajawinel ri Juda e chuwach konojel ri siwantinimit che xepe che utatab'exik we tzij ri', ⁴xusik'ij chkiwach ri enim taq winaq e chkiwach ri uk'ojol ri ajawinel, chkiwach ri eri'j winaq chik e chkiwach konojel ri siwantinimit, chi e'alaj on enim winaq, chkiwach konojel ri ejeqel pa ri B'ab'iloni'a, chuchi' ri nimaja' Sud. ⁵Konojel xe'oq'ik, xemewajik e xech'aw ruk' ri ajawxel; ⁶xkimulij ri q'an pwaq xas jumpa kekowin chkijujunal kkiya'o, ⁷k'atek'uri' xkitaq ub'i pa ri Jerusalem chrech ri chuchqajaw Yoyakim, ri uk'ojol ri Jilki'as, uk'ojol ri Salom, xoquje' chkech ri enik'aj chuchqajawib' chik e chkech konojel ri siwantinimit che xekanaj kan ruk' ri are' pa ri Jerusalem. ⁸Ri B'aruk, pa ri ulajuj q'ij chech ri ik' Sivan, uk'amom chi ub'ik ri jastaq che rech ri rachoch ri Ajawxel, ri xesax ub'ik pa ri Nim Rachoch ri Dyos, arech ktzalejasaxik pa ri Juda, ri jastaq che b'anom ruk' saq pwaq che are ri Sedesi'as xtaqow ub'anik, ri are' che uk'ojol ri Josi'as, rajawinel ri Juda, ⁹aretaq chi' ri Nab'ukodonosor, rajawinel ri B'ab'iloni'a xe'uk'am ub'i pa ri Jerusalem e xe'uya'a' pa ri B'ab'iloni'a ri Jekoni'as, ri winaq nim kib'antajik, ri e'ajlawib'al ch'ich', ri e'q'atb'al taq tzij e konojel ri siwantinimit.

¹⁰Jewa' kitz'ib'aj chkech: Ri uj kqataq ub'i keb' oxib' pwaq chiwech ri'; chiloq'o' b'a' ruk' we pwaq ri' ri holokostos, ri tab'al toq'ob' rumal ri makaj e chiloq'o' ri k'ok' q'ol; chisuk'umaj b'a' jujun taq sipanik e chik'ama' ub'i cho ri ab'aj rech tab'al toq'ob' chuwach ri Ajawxel Qadyos. ¹¹Chixch'aw b'a' ruk' ri Dyos puwi' ri uk'aslemal ri Nab'ukodonosor rajawinel ri B'ab'iloni'a e puwi' ri uk'aslemal ri uk'ojol B'altasar, arech ri kiq'ij cho ri uwachulew jeri' jacha ri uq'ij ri kaj; ¹²ri Ajawxel kuya' qachuq'ab' ri' e kusaqarisaj ri' chqawach arech kujka'si' chuxe' ri umuj ri Nab'ukodonosor, rajawinel ri B'ab'iloni'a e chuxe' ri umuj ri uk'ojol B'altasar, k'i taq junab' wa' keqapataniy na e kaqriq na utzil wa' chkiwach. ¹³Xoquje' chixch'aw paqawi' ruk' ri Ajawxel Qadyos arech kutoq'ob'isaj qawach, rumal rech che xqab'an ri itzel chuwach ri are' e chi pa we jun q'ij na kamik ri' man ujuya'om ta kan ri k'ax e ri uq'aq'al royowal ri Ajawxel. ¹⁴Chisik'ij b'a' uwach we jun wuj che kqataq ub'i chiwech ri', arech kisik'ij chkiwach konojel ri winaq pa ri rachoch ri Ajawxel, pa taq ri Nimaq'ij e pa ri q'ij che kuya'o kisik'ij.

Ri soloj ib' chrech ri makaj

¹⁵Kib'ij na ri':

Chqaya' b'a' ri suk'il chech ri Ajawxel Qadyos, k'atek'ut chqech ri uj yo'q b'a' ri k'ixb'al cho ri qapalaj, jacha pa we jun q'ij ri', chkech ri e'ajjuda e chkech ri e'ajjerusalem, ¹⁶chkech ri eqajawinelab' e chkech ri eqanimal, chkech ri eqachuchqajawib' e chkech ri eqaq'axel utzij ri Dyos, chkech ri eqanan qatat, ¹⁷rumal rech che xujmakun chuwach ri Ajawxel, ¹⁸ri uj man xujniman taj e man xqatatab'ej taj ri uch'awib'al ri Dyos Qajawxel, arech kqaterne'j

ri xujutaq ri Ajawxel chrech. ¹⁹Chi pa ri jun q'ij che ri Ajawxel xe'resaj uloq ri eqanan qatat pa ri tinimit Egipto e chi pa we q'ij kamik ri', ri uj man xujniman ta chuwach ri Dyos Qajawxel e xqab'an k'ax chrech are' aretaq chi' man xqatatab'ej ta ri uch'awib'al. ²⁰Rumal k'uwa' xoqanik chqij ri kyaqsaq e ri k'ax che xub'ij ri Ajawxel chrech ri Mo'ises ri upataninel pa ri jun q'ij che xe'resaj uloq ri eqanan qatat pa ri Egipto, arech kuya' chqech jun ulew jawi' kb'elb'etik ri leche e ri uwa'lche', jeri' jacha pa we jun q'ij ri'. ²¹Ri uj man xqatatab'ej ta ri uch'ab'al ri Dyos Qajawxel, ruk' ri tzij che xkib'ij ri eq'axel utzij ri Dyos chqech ri xe'utaq uloq ri are' chqech; ²²xane ri uj xujb'e chqajujunal pa ri b'e che xub'ij ri itzel qanima' chqech, xujb'e che kipatanaxik enik'aj taq dyos chik, are xqab'ana' ri itzel chuwach ri Dyos Qajawxel.

2¹Rumal k'uwa' weri', ri Ajawxel qastzij xb'antaj rumal ri utzij che ub'im kanoq paqawi' uj, pakiwi' ri eb'anal ri q'atojtzij puwi' ri Isra'el, pakiwi' ri eqajawinelab' e pakiwi' ri eqanimal, pakiwi' ri siwantinimit Isra'el e pakiwi' ri e'ajjuda; ²man k'o ta jumal xb'antaj chuxe' ri nimalaj kaj jun jas uwach jacha ri xb'antaj rumal are' puwi' ri Jerusalem, jeri' jacha tz'ib'atalik pa ri Upixab' ri Mo'ises; ³xujopan ne' che utijik, nik'aj are xkitij ri uti'ojal ri kik'ojol, nik'aj chik are ri uti'ojal ri kimi'al. ⁴K'atek'uri', ri Ajawxel xe'ujach ri e'are' chuxe' ri kikowinem konojel ri jetaq ajawib'al che ek'o naqaj chqech uj, arech k'ixb'al chqech uj e uj kyaqsaq chkiwach konojel ri jetaq tinimit che ek'o chqanaqaj, jawi' ri Ajawxel xe'ujub'uj ub'ik ri e'are'. ⁵Ri uj xujuxik uj ajpatanib', man uj ajawab' ta chik, rumal rech che uj itzel xqab'an chuwach ri Dyos Qajawxel e man xqatatab'ej ta ri uch'awib'al.

⁶Chqaya' b'a' chrech ri Dyos Qajawxel ri suk'il, k'atek'ut chqech uj e chkech ri eqanan qatat are chqaya' b'a' ri k'ixb'al cho ri qapalaj, jeri' jacha pa we jun q'ij ri'. ⁷Ronojel we k'ax ri' che ub'im ri Ajawxel paqawi' ri uj, xqak'ulmaj, xpe chqij ri'. ⁸Ri uj man xqak'omij ta ri utzil chuwach ri Ajawxel, arech qonojel kqaya' kan ri itzel taq chomanik k'o pa qanima'. ⁹Rumal k'uwa', ri Ajawxel qas xuka'yej ri jetaq k'ax e xutaq uloq paqawi' ri uj; rumal rech che ri Ajawxel suk' pa ronojel ri xujutaq chrech, ¹⁰k'atek'uri' ri uj man xqatatab'ej ta ri uch'ab'al, che kujutaq che uterne'xik, ri xujutaq ri Ajawxel chrech.

Ri oq'ej chuwach ri Ajawxel

¹¹K'atek'uri', kamik k'ut ri' Dyos Rajawxel ri Isra'el, ri at che xe'awesaj uloq ri asiwantinimit pa ri Egipto ruk' achuq'ab', ruk' nimalaj taq k'utb'al e nimalaj taq mayb'al, ruk' akowinem e ruk' kolaj aq'ab', e xajek'uri' xakoj jun ab'i' jeri' jacha pa we jun q'ij kamik ri', ¹²ri uj xujmakunik, uj itzel taq winaq xqab'an chawach, xqab'an ri man suk'il taj, Dyos Qajawxel chuwach ronojel ri apixab'. ¹³Chwesaj b'a' ri uq'aq'al awoyowal paqawi', xane man uj k'i taj xujkanaj kan chkixo'l ri jetaq amaq' jawi' ri xujab'uj uloq chkixo'l. ¹⁴Chatatab'ej b'a' Ajawxel, ri qach'awem awuk' e ri qak'omij chawech, chato' b'a' qawach xas rumal ri atoq'ob' e chab'ana' b'a' arech kkitoq'ob'isaj na qawach ri jachintaq xujkik'am uloq pa we jun kaxlan tinimit ri', ¹⁵arech pa ronojel ri uwachulew keta'maxik che at ri Ajawxel, ri Qadyos uj, e pa ri Isra'el e chkixo'l ri kija'lil, k'o wi ri ab'i' at. ¹⁶Ajawxel chatka'y b'a' uloq chi pa ri tyoxlaj awachoch, e chujachomaj ri uj, chakojo' ri axikin e chatatab'ej weri', ¹⁷chajaqa' b'a' ri awoq'och Ajawxel e chawila' b'a'; man e'are ta ri ekaminaqib' che ek'o pa ri Se'ol, ri e'are' che xesax ub'i ri kuxlab'al cho ri uwokik'u'x, man e'are ta ri e'are' keq'ijilanik e kkiya ri usuk'il chrech ri Ajawxel; ¹⁸xane are ri jun uxlab'al che kuk'is uk'u'x, xane are' ri jun che ulukub'am rib' e man k'o ta chi uchuq'ab' kb'linik, b'enaq ri uwoq'och e knumik ri ruxlab'al, e'are na k'uwa' ri keq'ijilan chawech e kkiya ri suk'il chawech ri at, at Ajawxel!

¹⁹Ri uj man k'o ta qachuq'ab' pa ri utz taq kichak ri eqanan qatat e ri eqajawinelab' arech kqakoj ri qoq'ej chawach, Ajawxel Qadyos. ²⁰Rumal rech che xak'is paqawi' ri uq'aq'al awoyowal e ri k'ax, jacha ri xab'ij rumal ri kichak kipatan ri epataninel chawech ri eq'axel utzij ri Dyos, aretaq chi' xab'ij we tzij ri': ²¹«Jewa' kub'ij ri Ajawxel ri': Chilukb'a' ri ijolom e chipatanij ri rajawinel ri B'ab'iloni'a, xa jek'uri' kixjeqi' pa ri ulew che xinya' in chkech ri inan itat. ²²K'atek'ut, we man kitatab'ej ta ri utzij ri Ajawxel che upatanixik ri rajawinel ri B'ab'iloni'a, ²³ri in kink'is uwach ri' ri ki'kotemalalaj b'ix e ri b'ix rech utzil, ri ub'ix ri ala e ri ub'ix ri ali pa ri jetaq utinimit ri Juda e pa ri Jerusalem, e ronojel ri amaq' k'isinaq tzij ri' puwi' e totonik ri' kkanaj kanoq». ²⁴K'atek'ut, ri uj man xqatatab'ej ta ri atzij arech kqapataniy ri rajawinel ri B'ab'iloni'a, xa ke'juri' ri at xab'an ri atzij che xaya' ub'ixik ruk' ri kichak kipatan ri eq'axel utzij ri Dyos: Che kk'ottaj na ri' ri kib'aq ri eqajawinelab' e ri kib'aq ri eqanan qatat pa ri emuqum wi. ²⁵K'atek'ut, tzij nak'ut che ejiljoj esetem pulew cho ri uq'aq'al ri q'ij paq'ij e cho ri tew chaq'ab'. E ri e'are' xekam rumal ri nimalaj taq k'ax, rumal ri numik, rumal ri ch'ich' rech ch'o'j e rumal ri b'innelyab'il. ²⁶K'atek'uri', xab'an ruk' ri awachoch, jawi' k'o wi ri ab'i', jacha ri ub'anom pa we jun q'ij kamik ri', rumal ri retzelal ri rachoch ri Isra'el e ri rachoch ri Juda.

²⁷Kne'b'a' weri', ri at Ajawxel Qadyos, ri at xpax ri ak'u'x chqech e xatoq'ob'isaj nimalaj qawach, ²⁸jacha xaya ub'ixik rumal ri uchak upatan ri apataninel Mo'ises, pa ri jun q'ij aretaq chi' xataq che utz'ib'axik ri Apixab' chkiwach ri nimalaj konojel ri e'ajisra'el, jewa' xab'ij ri': ²⁹«We ri ix man kitatab'ej ta ri nuch'ab'al, we ek'i e we nimalaj siwantinimit ri', man ek'i ta wa' keto'taj kanoq chkixo'l ri jetaq amaq' jawi' ri kinjub'uj wi kiwach, ³⁰rumal rech che ri in weta'm che ri e'are' xas man kkitatab'ej ta wi ri' ri nutzij; ri e'are' ewinaq che k'ax uch'ab'exik ri kijolom. K'atek'ut, aretaq chi' ejeqel na k'uri' pa ri kaxlan tinimit, kechoman ri' pa kech wi ³¹e kkik'am uq'ab' ri' che in ri Ajawxel che in Kidyos. Kinya' na jun kanima' e jun taq kixikin che ketatab'enik' chrech ri nutzij. ³²E nim ri' kinkil wi aretaq chi' ek'o pa ri kaxlan tinimit jawije' xek'am ub'ik, kna'taj ri' ri Nub'i' chkech; ³³man k'ax ta chi uch'ab'exik ri' ri kijolom e kkiya' kan ri' ri itzel kkib'ano, kna'taj ri' chkech ri xkik'ulmaj ri ekinan kitat rumal rech che xemakun chuwach ri Ajawxel. ³⁴Ri in ke'intzalejisaj ri' pa ri ulew che xinjikib'a ub'ixik chkech ri ekitat Ab'raham, Isa'ak e Jakob', e ri e'are' ke'ok ri' rajaw puwi' we ulew ri'. Ri in kinpoq'isaj kiwach ri' e ek'i ri' kkib'ano. ³⁵Kuk' ri e'are' kinb'an na jun junalikalaj chapb'al q'ab' ri'; in Inkidyos ri' e ri e'are' e'are enusiwantinimit ri'. K'atek'uri', man ke'ink'yaq ta chi ub'i jumul ri' ri enuwinaq Isra'el pa ri ulew che xinya' in chkech».

³¹Qajawaxel che sib'alaj akowinem, che at Udyos ri Isra'el, k'ax k'olik ri wanima', qajinaq ri wuxlab'al, e are ri' ri nimalaj kuk'omij chawach: ²Chujatatab'ej b'a' Ajawxel, chatoq'ob'isaj qawach, rumal rech che xujmakun chawach. ³Ri at pa junalik katt'uyi' cho ri atem, ri uj pa junalik kujk'amik. ⁴Qajawxel ri at che sib'alaj akowinem, ri at che at Udyos ri Isra'el, chatatab'ej b'a' ri k'isb'al kik'u'x ri ekaminaqib' ek'o pa ri Isra'el, ri akalk'uwa'l ri jachintaq xemakun chawach, ri e'are' che ma xkitatab'ej taj ri uch'ab'al ri Ajawxel ri Kidyos, rumal k'uwa' weri' xoqanik ri ketzelal chqech uj. ⁵Mana'taj b'a' chawech ri ketzelal ri eqanan qatat, xane are chana'tisaj ri aq'ab' e ri Ab'i' pa we uchanim ri'. ⁶Xane at ri Ajawxel ri Qadyos uj e ri uj kqaj nim katqil wi ri at, Ajawxel. ⁷Rumal k'uri' ri at xakoj pa qanima' ri sib'rikil arech kqasik'ij ri ab'i'. Kqaj nim katqil wi ri at aretaq chi' uj k'o pa we kaxlan tinimit ri' jawi' xujk'am uloq, rumal nak'ut che xqesaj pa ri qanima' ronojel ri ketzelal ri eqanan qatat, ri e'are' che xemakun chawach at. ⁸Ri uj, kamik ri' uj k'o na pa we kaxlan tinimit ri', jawi' xujajub'uj uloq ri at, arech kesax ri qak'ixb'al, arech ujkyaqsaq

chkiwach ri winaq, arech kb'an jun q'atb'altzij paqawi' rumal ronojel ri ketzelal ri eqanan qatat, ri e'are' che xkitas kib' chuwach ri Ajawxel ri Qadyos.

Ri uno'jib'al ri Isra'el

- ⁹Chatatab'ej ampe' Isra'el ri taq pixab'
rech k'aslemal,
chatak'ab'a' ri axikin
chreta'maxik ri no'jib'al.
- ¹⁰¿Jasche Isra'el, che atjeqel
pa ri kitinimit ri e'ak'ulel,
atri'job'inaq chik pa jun kaxlan ulew,
- ¹¹atz'ilob'isam chi awib' ruk'
ri jetaq kaminaqib',
Atejelam chik chkixo'l
ri keqaj pa ri Se'ol?
- ¹²¡Xa rumal che ri at xaya' kan
ri B'ulb'ux jawi' kk'iy uloq ri No'jb'al!
- ¹³Weta xatb'in at pa ri ub'e ri Dyos,
junalik nak'uri' katjeqi' pa ri utzil.
- ¹⁴Chaweta'maj b'a'
jawi' k'o wi ri eta'mab'al,
jawi' k'o wi ri chuq'ab',
jawi' k'o wi ri no'jb'al,
arech xoquje' kaweta'maj
jawi' k'o wi ri naj kk'asi' ub'i
jun winaq e jawi' k'o wi ri k'aslemal,
jawi' k'o wi ri uchajil ri woq'ochaj
e jawi' k'o wi ri nimalaj utzil.
- ¹⁵K'atek'ut,
¿jachin winaq xuriqua' ri uk'olb'al,
jachin winaq xok ub'ik
jawi' k'o wi ri uq'inomal?
- ¹⁶¿Jawi' ek'o wi ri ekinimal ri jetaq amaq',
e jawi' ek'o wi ri jachintaq
kekowin chqasaxik
ri jetaq awaj ek'o chuwachulew,
- ¹⁷jawi' ek'o wi ri k'o kino'j
chkiwach ri echikop ajuwokaj
jawi' ek'o wi ri kkimulij ri saq pwaq
e ri q'an pwaq ri achijab'
che kkikub'a' kik'u'x chrij weri',
e ri kechb'al man k'o ta uk'isik,
- ¹⁸jawi' ek'o wi ri kkichakuj ruk'
no'jib'al ri saq pwaq,
k'atek'ut, man k'o ta
jun k'utb'al kichak kkanaj kanoq?
- ¹⁹¡Ri e'are' ri' xesach ub'ik,

- xeqaj pa ri Se'ol!
 Enik'aj chik xewa'laj uloq
 pa kik'exwach,
²⁰enik'aj chik che e'are ekok'oj
 na chkiwach xeliwik ri saqil,
 e xejeqi' chuwachulew,
 k'atek'ut, ri ub'e ri no'jb'al
 man xketa'maj taj,
²¹xoquje' man xkich'ob' taj ri jetaq ub'e.
 Ri kalk'uwa'l xoquje' man xe'ok ta
 il chech weri',
 naj xekanaj wi chrech ri ub'e.
²²Man xb'e' ta utzijol pa ri Kana'an,
 xoquje' ma xilitaj ta
 uwach pa ri Teman;
²³ri eral ri Agar, che tajin kkitzukur
 ri no'jb'al ikim chuwachulew,
 ri e'ajk'ayib' pa ri Madi'an e ri Teman,
 ri ek'iysanel rech ri jetaq tzijob'elil
 e ri ketzukurun chrech ri no'jb'al,
 man xketa'maj taj ri ub'e ri no'jb'al,
 man xkina'taj taj ri jetaq ub'e.
²⁴Chawilampe' Isra'el,
 nimalaj ri rachoch ri Dyos,
 nimalaj ri uk'olb'al ri ukowinem,
²⁵nim e man k'o ta uk'isb'alil,
 nim raqan e nim uwach,
 man k'o ta uk'isik!
²⁶Chila' xe'alax wi ri e'ojer taq
 winaq che nim kaqan,
 nim kaqan e xas e'utz chech ri ch'o'j,
²⁷k'atek'ut, man e'are ta ri e'are'
 xe'ucha' ri Dyos,
 xoquje' man xuk'ut ta
 ri ub'e ri no'jb'al chkiwach;
²⁸xekamik rumal rech
 che man k'o ta ri kino'jb'al,
 xekamik rumal rech ri kimoxil.
²⁹Jachin xpaqi' pa ri kaj
 k'atek'uri' xuk'am uloq ri nojb'al?
 Jachin xuqasaj uloq pa taq ri sutz'?'
³⁰Jachin xuxalq'atij ub'i ri polow
 arech kuriqa' ri are' e xuloq'
 uloq ruk' ri rajil ri utzalaj q'an pwaq?
³¹Man k'o ta jun reta'm ri ub'e,
 man k'o ta jun kuchomaj ri ub'e.
³²K'atek'ut, ri jun che reta'm ronojel,
 reta'm weri', ri are' ruk' ri uchomanik

xunik'oj rij, ri are' che
 pa junalik xuya kanoq ri uwachulew
 e xunojisaj uwach che ri jetaq awaj;
³³ri are' che kutaq ub'ik ri saqil
 e ri saqil kb'e ub'ik,
 kusik'ij e ri are' kunimaj ri utzij,
 kpetik ruk' xib'rikil;
³⁴ri jetaq ch'imil kech'ub'linik
 pa ri kik'olb'al ruk' kikotemal
³⁵ke'usik'ij ri are' e kkib'ij: ¡Uj k'olik ri'!
 Kech'ub'lin ruk' ki'kotemal
 chrech ri ajb'anal kech.
³⁶Are wa' ri are' ri Qadyos,
 man k'o ta chi jun chujala ub'i ri are'.
³⁷Ri are' xutz'aqatisaj uq'axexik
 ronojel ri jetaq ub'e ri no'jb'al,
 e xuk'ut chuwach ri Jakob',
 ri upataninel, xuk'ut chuwach ri Isra'el,
 ri loq' chuwach,
³⁸k'atek'uri', ri no'jb'al xuk'ut
 chi aq'anoq rib' cho ri uwachulew,
 e xjeqi' chkixo'l ri winaq.

4¹Are ri no'jib'al ri wuj
 ri upixab' ri Dyos,
 ri Pixab' che pa junalik kk'oji' kanoq,
 konojel ri jachintaq kkik'olo
 pa ri kanima' kk'oji' kik'aslemal ri',
 k'atek'ut, ronojel ri jachintaq
 kkisetej kanoq kekam ri'.
²Chattzalejoq Jakob
 e chatmatzej b'a' ri are',
 chasuk'ub'a' ub'ik jawi' k'o wi ri uje'lal,
 chatb'inoq chuxe' ri usaqil,
³maya' ri aq'ijil chrech jun chik,
 xoquje' maya' ri utzil awech
 at chrech jun kaxlan amaq'.
⁴Ki'kotemal uj k'olik uj, Isra'el:
 rumal rech che ri jastaq kraj ri Dyos
 xuk'ut rib' chqawach ri uj.

Ri roq'ej e ri reye'b'al ri Jerusalem

⁵¡Chk'oji' b'a' achuq'ab' at,
 at nusiwantinimit,
 ri at che ak'olom ri ub'i' ri Isra'el!
⁶Ri ix, xixk'ayix ub'ik chkech ri jetaq amaq',
 k'atek'ut, man xixk'ayix ta ub'ik

- arech kchup iwach.
 Rumal rech che xitzur ri uq'aq'al
 rowoyowal ri Dyos,
 xixujach ub'i chkech ri ik'ulel.
- ⁷Rumal rech che ri ix xib'an k'ax
 chrech ri K'iysanel iwech, aretaq
 chi' xib'an ri tab'al toq'ob' chkiwach
 ri itzel e man chuwach ta ri Dyos.
- ⁸Ri ix man xina'taj ta ri junalikaj Dyos,
 ri are' che tzuqul iwech!
 Xoquje' xiya ri Jerusalem pa mayowik,
 ri are' che xixuk'iysaj;
- ⁹ri are' xrilo che xtzaq uloq piwi'
 ri oyowal che petinaq
 uloq ruk' ri Dyos, e xub'ij:
 Chitatab'ej b'a' ix tinimit
 che ix uk'ulja' ri Si'on:
 Ri Dyos utaqom uloq chwech
 jun k'axalaj b'is.
- ¹⁰Xinwilo che ri enuk'ojol e ri enumi'al
 kek'am ub'i pa jun kaxlan tinimit,
 weri', are ri junalikaj
 xraj xupetisaj pakiwi' e'are'.
- ¹¹Ri in xe'ink'iysaj ruk' ki'kotemal;
 k'atek'uri', ruk' uwa'l nuwach
 e ruk' oq'ej xe'iwil ub'ik che xeb'ek.
- ¹²Maki'kot b'a' jun winaq chwech,
 rumal rech che inmalka'n chichu'
 e nutukel xinkanaj kanoq;
 nutukel xinkanaj kanoq rumal
 rech che xemakun ri ewal,
 rumal rech che xkiya'
 kan ri upixab' ri Dyos,
- ¹³man xketa'maj ta ri utzij ri are',
 e man xeb'e ta pa ri ub'e
 ri upixab' ri Dyos,
 xoquje' man xeb'in ta pa ri ub'e
 jacha ri ktaqan ri suk'il.
- ¹⁴Chepet b'a' ri jachintaq
 ri e'uk'ulja ri Si'on!
 Chna'taj b'a' chkech che
 ri enuk'ojol e ri enumi'al
 xek'am ub'i pa jun kaxlan tinimit,
 are ri jun che xas Junalik,
 xe'uk'am ub'ik chila'!
- ¹⁵Rumal rech che are ri are' xuk'am
 uloq pakiwi' jun tinimit che naj kpe wi,
 jun ajb'anal k'axalaj tinimit,

- k'o jun uch'ab'al che man ch'ob'tal taj,
 man xuna' ta rib' chkiwach
 ri eri'j winaq chik,
 man xkitoq'ob'isaj ta kiwach
 ri e'alaj taq ak'alab';
- ¹⁶x'e'kik'am ub'i ri eloq' taq ral
 ri malka'n chichu',
 xkiya' kan utukel ri are',
 man k'o ta chi ral xekanaj kan ruk'.
- ¹⁷E ri in jas kinb'ano arech
 kuya'o kixinto'o?
- ¹⁸Ri jun che xuk'am uloq we k'ax piwi',
 are are' ri' kixuto' pa kiq'ab' ri ik'ulel.
- ¹⁹Chixb'in b'a' ri ix,
 ix walk'uwa'l, chixb'inoq!
 Xane nutukel wa' kinkanaj kanoq;
- ²⁰xinwesaj ri watz'yaq rech nimalaj utzil,
 are xinkoj ri nukoxtar arech kinoq'ik;
 kink'omij na wa' chrech
 ri Junalik aretaq chi' in k'aslik na.
- ²¹Chk'o'ji' b'a' ichuq'ab' ix nuk'ojol,
 chik'omij b'a' chrech ri Dyos:
 ri are' kixresaj na ri' pa ri k'ax
 e pa ri kiq'ab' ri ik'ulel;
- ²²ri in kinweye'j ri ikolotajem
 pa ri uq'ab' ri Junalik,
 ri ki'kotemal xpe uloqo wuk' ri in,
 ruk' ri Tyoxlaj ub'antajik petinaq uloq wi,
 rumal ri toq'ob' che xas kpe wi iwuk' ix,
 kpe uloq ruk' ri Junalik ri are'
 che ikolotajem.
- ²³Ri in, ruk' uwa'l nuwach e ruk'
 oq'ej xinwilo kixk'am ub'ik,
 K'atek'ut, ri Dyos kixutzalejisaj
 uloq ri' wuk', ruk' junalikalaj
 ki'kotemal e ruk' utzil.
- ²⁴K'atek'uri', jeri' nak'ut ri e'uk'ulja
 ri Si'on, kixkil kamik che
 ix k'o pa jun kaxlan tinimit,
 xoquje', xas aninaq wa' kkil na
 ri ikolotajem che kuya na ri Dyos,
 che kpe na ri' piwi' ruk' ri Junalik,
 ruk' nimalaj uq'ijil e uje'lal.
- ²⁵Ix wal, chich'ijej b'a' ri uq'aq'al
 royowal ri Dyos che xpe piwi'.
 Ri ak'ulel xub'an ri k'ax chawech,
 k'atek'ut aninaq wa' kawilo
 che kchup na uwach chawach,

- e ri ujolom, katak'alb'ej
na ri' ruk' ri awaqan.
- ²⁶Ri eloq' taq wal xeb'e
ub'i pa k'axalaj taq b'e,
xek'am b'ik kumal ri k'ulel
jacha ejupuq taq awaj.
- ²⁷Chk'oji' b'a' ichuq'ab' ix wal,
chik'omij b'a' chrech ri Dyos!
Ri are' che xuk'am uloq weri'
chiwij kixna'taj na uloq ri' chrech.
- ²⁸K'atek'ut, ri ichomanik xuwi
xuchomaj che naj kixb'e
wi chuwach ri Dyos,
aretaq chi' ixtzalejinaq chi
uloq ruk' ri are',
are chitzukuj b'a' ri are' lajuj mul chi na.
- ²⁹Rumal rech, ri are' che
xuk'am uloq we k'ax chiwij ri',
kuk'am na uloq ri' chiwech
ri junalikalaj k'aslemal
aretaq chi' kixukolo.
- ³⁰Chk'oji' b'a' achuq'ab' Jerusalem;
kukub'isaj na ak'u'x ri'
ri are' che xuya' ri ab'i'.
- ³¹K'ax kech ri' ri jachintaq
xkib'an k'ax chaweche,
e xeki'kotik aretaq chi' ri at xattzaqik!
- ³²K'ax kech ri' ri jetaq tinimit jawije'
xepatananik wi ri awal;
k'ax rech ri tinimit che xe'uk'ulaj ri awal!
- ³³Rumal rech che kki'kotik
arechi' xattzaqik,
e tze'l uwach arechi'
chuptajinaq chi awach,
je' nak'uwa' ri k'isb'alk'u'x
kub'ano aretaq chi' kchup uwach are'.
- ³⁴Kinwesaj ub'i ri' ri uki'kotemal
rumal rech che jun tinimit
che ek'o sib'alaj uwinaq,
ri nimal chrech kjaltaj na ri'
pa k'isb'alk'u'x,
- ³⁵jun q'aq' ri' kpe na puwi'
k'i taq q'ij chi ruk' ri Junalikalaj uloq,
kux na ri' kachoch ri itzel
pa k'i taq junab'.
- ³⁶Jerusalem, chatka'y apan ri Relb'alq'ij,
chawila' apan ri ki'kotemal
che ruk' ri Dyos petinaq uloq awuk' at.

³⁷Je' nak'ut: chawilampe' ri awal
 che xe'awilo xek'am ub'ik;
 tajin ketzalej uloq, kimulin kib'
 uloq pa ri relb'alq'ij uloq
 e kopan pa ri uqajib'alq'ij;
 epetinaq uloq ruk' ri utaqanik
 ri Tyoxlaj ub'antajik, epetinaq uloq
 ruk' ri utzil rumal ri uq'ijil ri Dyos.

⁵Jerusalem, chawesaj kan ri awetz'yaq rech k'isb'alk'u'x e rech b'isob'al,
 are chakojo' pa junalik ri uje'lal
 ri uq'ijil ri Dyos,

²chab'atz'a' chawij ri usuk'il ri Dyos,
 chakojo' cho ri ajolom ri je'likalaj ab'aj
 rech ri uq'ijil ri Junalik;

³rumal rech che ri Dyos kraj kuk'ut ri aje'lal
 chkiwach konojel ri ek'o chuxe' ri kaj,

⁴e ri ab'i' che kukoj na pa junalik ri Dyos:
 «Nimalaj Utzil rech ri Suk'il
 e Uq'ijil xi Xib'rib' chuwach ri Dyos».

⁵Chatwa'lijoq Jerusalem,
 chattak'al puwi' ri juyub',
 chatka'y apan ri Relb'alq'ij,
 che'awila' ri awal, kimulim kib',
 kmajtaj pa ri relb'alq'ij
 e kopan pa ri uqajib'alq'ij,
 kimulim kib' rumal ri utaqanik
 ri Tyoxlaj Ub'antajik,
 nimalaj utzil ek'olik rumal
 che xe'una'tisaj ri Dyos.

⁶Awuk' at xe'el ub'i chkaqan,
 xek'am ub'i kumal ri ek'ulel,
 k'atek'ut, ri Dyos ke'utzalejisaj
 uloq awuk' ruk' nimalaj kiq'ijil,
 jeri' jacha jun tem rech jun ajawinel.

⁷Rumal rech che ri Dyos xtaqanik
 che kqajik ronojel juyub'
 che elenaq ajsik
 xoquje' ronojel ri junalik
 ko'koj taq juyub',
 e knojik ri jetaq taqa'j ulew,
 arech ri uwachulew
 junam kkanaj kanoq,
 arech ri Isra'el, qastzij kb'inik
 pa ri uq'ijil ri Dyos.

⁸Xoquje' ne', ri k'ache'laj
 e ronojel che' che k'o uk'ok'al
 kuya' na ri' ri umu'j chkech ri Isra'el,

rumal rech che jeri' ktaqanik ri Dyos;
⁹rumal rech che ri Dyos
kuk'am ub'e ri' ri Isra'el ruk'
ki'kotemal pa ri usaqil ri uq'ijil,
ruk' ri toq'ob' e ri suk'il
che petinaq ruk' are'.